

Nederland Maritiem Land

High Tech, Hands On: het Nederlandse maritieme cluster is al eeuwenlang een topsector. Midden in de maatschappij en open voor samenwerking. Ons nationale visitekaartje als het gaat om innovatie, durf en ondernemingszin. Wereldwijd toonaangevend in oplossingen die anderen niet zien of niet aandurven. Het Nederlandse maritieme cluster is klantgericht en levert kwaliteit. Daarbij geldt: afspraak is afspraak!

Werken binnen het maritieme cluster vergt een bijzondere combinatie van mentaliteit – avontuurlijk, zelfstandig, no-nonsense en lef – en vakmanschap. Wie dat heeft, man óf vrouw, wacht een aantrekkelijke carrière. Internationaal georiënteerd, gestoeld op eeuwen aan ervaring, maar gefocust op vernieuwing en de toekomst!

Als Nederland Maritiem Land verbinden we de twaalf maritieme sectoren: havens, offshore, maritieme toeleveranciers, scheepsbouw, zeevaart, waterbouw, maritieme dienstverlening en kennisinstituten, binnenvaart, Koninklijke Marine, jachtbouw/watersportindustrie en visserij. Met 17.200 bedrijven die werkgelegenheid bieden aan zo'n 259.000 mensen, realiseert het maritieme cluster een totale toegevoegde waarde van 22,8 miljard euro. Dat is iets meer dan 3% van ons BBP. Met de havens erbij loopt dit op tot ruim 6%. Bovendien is het werk van het maritieme cluster voorwaardenscheppend voor onze maakindustrie en onze export. Met andere woorden: het maritieme cluster staat aan de basis van ons verdienmodel als maritiem handelsland. En daar mogen we trots op zijn.

Nederland Maritiem Land wil de collectieve kansen en ambitieuze uitdagingen via een gezamenlijke maritieme aanpak aangaan en zo nationaal en internationaal het maritieme cluster op de kaart te zetten met als motto "samenwerken is samen doen en alleen ga je sneller, maar samen kom je verder".

Highlights van 2018, samen bereikt

Werkprogramma Maritieme Strategie en Zeehavens & Green Deal

Daar waar 2017 vooral in het teken stond van de Tweede Kamer verkiezingen, de formatie en het nieuwe kabinet, was 2018 het jaar van de uitwerking en realisatie van de plannen van de Maritieme Strategie. In februari ondertekenden de Minister van I&W, Cora van Nieuwenhuizen, en vele vertegenwoordigers uit het cluster het Werkprogramma Maritieme Strategie en Zeehavens. De in het regeerakkoord opgenomen Green Deal voor verduurzaming van de zeevaart, binnenvaart en havens is erg belangrijk bij de realisatie van het Werkprogramma. Het gehele jaar is er zowel vanuit het cluster als de overheid veel inzet geweest om van de Green Deal een ambitieus document te maken, dat voor een versnelling van de transitie in het maritieme cluster moet zorgen. De urgentie om het cluster te verduurzamen, neemt sterk toe. Onderkend wordt dat dit veel kansen kan opleveren. De verwachting is dat de deal in het voorjaar van 2019 kan worden getekend mits de ambities voor het maritieme cluster qua tijdspad realistisch/haalbaar zijn en gepaard gaan met (financiële) incentives vanuit de Rijksoverheid.

De maritieme strategie heeft als ambitie een internationale maritieme toppositie van Nederland te creëren. In het werkplan staat vastgelegd welke acties we gaan ondernemen. Zo beschrijft het werkplan o.a. het oprichten van het Maritieme Leer en Ontwikkel centrum (MLO) en bevat het afspraken over exportpromotie, kennis en innovatie, groei in de "Blue Economy" en vele andere acties, die momenteel worden uitgevoerd.

Ocean Summit en bezoek van de kamerleden aan RDM

Nederland Maritiem Land heeft deelgenomen aan de "*Ocean Summit, Future of the Oceans*", die door onze Topsector Water en Maritiem was georganiseerd. Deze vond plaats tijdens de aankomst van de Volvo Ocean Race in Scheveningen. In aanwezigheid van o.a. de Europese Commissaris Karmenu Vella, waren er daar mooie gelegenheden voor het bestuur van Nederland Maritiem Land om het cluster te promoten. Dergelijke kansen deden zich ook voor tijdens het bezoek van diverse leden van de Tweede Kamer (en het Europese parlement) aan de RDM-campus, waar maritieme bedrijven zich presenteerden met concrete voorbeelden van hetgeen we als cluster doen in het kader van verduurzaming.

Minister van "Maritieme Zaken"

Ook onze vakminister Cora van Nieuwenhuizen heeft zich uitgebreid laten voorlichten over het maritieme cluster. Vlak voor de zomer kreeg het bestuur van Nederland Maritiem Land ruim de tijd om alle dossiers met de minister door te spreken en het cluster bij haar te introduceren. Tevens konden we op haar aanwezigheid rekenen in het Maritieme Paviljoen tijdens de Innovatie Expo in Rotterdam, waarbij ze aan boord stapte van een op afstand bestuurbaar schip van KOTUG. Op verzoek van Nederland Maritiem Land hield de minister een *key note speech* tijdens het "*Maritime Awards Gala*" in november. Ook met haar ambtenaren is veelvuldig overleg geweest.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Ook met andere ministeries vond in 2018 veelvuldig contact plaats, vooral met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, onder meer over de "*Riding Crews*" die door reders aan boord worden geplaatst tijdens grote onderhoudsklussen aan cruiseschepen in Nederland. De inspectie in Nederland gaat daar anders mee om dan bijvoorbeeld in Duitsland. Daardoor loopt het cluster in toenemende mate grote opdrachten mis in de regio Rotterdam en in andere havengebieden. Met een stevige overleggroep van direct belanghebbenden doet Nederland Maritiem Land er alles aan om de zienswijze van de inspectie bij te stellen, onduidelijke afspraken te verhelderen en pariteit te krijgen met andere landen over de interpretatie van de regelgeving en de handhaving. Binnen Europa wil NML een gelijk speelveld waarborgen en zo het vertrouwen van buitenlandse opdrachtgevers weer winnen. Het streven is dat deze kwestie in het voorjaar van 2019 wordt opgelost.

De maritieme wereld in de spotlight

Tijdens de vele evenementen heeft Nederland Maritiem Land het maritieme cluster bij diverse doelgroepen onder de aandacht gebracht. Dit gebeurde bijvoorbeeld tijdens de Wereldhavendagen in Rotterdam, met de bekendmaking van de nieuwe, maritieme jongerenambassadeurs en onze stand. In de "*Maritime Week*", in november, waren alle maritieme evenementen en activiteiten bij elkaar gebracht. Met de aanwezigheid van twee staatssecretarissen, een Minister en diverse Kamerleden was het bereik onder de beleidsmakers en politici groter dan ooit tevoren.

Maritieme Monitor

De uitgebrachte Monitor 2018 van het Nederlandse maritieme cluster laat zien dat het cluster zich licht en stabiel herstelt. Er is meer omzet, maar de marges staan nog steeds onder druk en het extra werk heeft zich nog niet in de volle breedte vertaald in meer banen of export.

Europa

In 2018 hebben we meer aandacht gegeven aan Europa. Niet alleen werd Nederland voorzitter van het Europese Netwerk van Maritieme Clusters (ENMC), ook door het invullen van het secretariaat hebben we onze Europese en Brusselse contacten goed kunnen uitbreiden. Zo hebben we tijdens de "*European Maritime Day*" in mei een presentatie kunnen houden over het belang van het gehele maritieme cluster voor Europa. Daarnaast hebben we constructieve gesprekken gevoerd met DGMare over de

totstandkoming van "*The 2018 Annual Economic Report on EU Blue Economy*". Samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben we concrete verbeterpunten aangeleverd, zodat Nederland de volgende keer meer volledig in het rapport wordt opgenomen.

Nederland Maritiem Land is nu ook actief in diverse Europese projecten. Op het gebied van innovatie en duurzaamheid gebeurt dit met "*PERISCOPE*", een Interregionaal North Sea programma, en met "*Blue Career*" op het gebied van *Human Capital*. Laatstgenoemde gaf ons de gelegenheid om op het gebied van arbeidsmarktbranding een flinke stap voorwaarts te zetten.

Missies in 2019

Het jaar begon met de installatie van onze nieuwe voorzitter, Rob Verkerk. Na 4 jaar zat de statutaire zittingsperiode van Wim van Sluis er op. Onder dankzegging van de leden is hij eind 2018 uitgezwaaid. De nieuwe voorzitter heeft meteen duidelijk gemaakt dat samenwerking binnen het cluster essentieel is om de kansen die er onmiskenbaar liggen te benutten en de uitdagingen die er zijn het hoofd te bieden. Anders creëren we een verdeeld speelveld en lopen we het gevaar uit elkaar te worden gespeeld. De uitdagingen die er liggen, zoals het gebrek aan een *level playing field* binnen Europa, de verduurzaming van het cluster en de schaarste op de arbeidsmarkt aan vooral technisch geschoold personeel, vergen een gemeenschappelijke aanpak. Of zoals hij het tijdens de Nieuwjaarsreceptie van de KNVR verwoorde: "Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder". Als Nederland Maritiem Land willen we het cluster zo breed mogelijk kunnen vertegenwoordigen. De aansluiting van alle sectoren en "*leading maritime firms*" is essentieel om impact te hebben en dingen voor elkaar te krijgen. Eendracht maakt macht! Het bericht dat Royal IHC in 2019 weer actief gaat worden binnen Nederland Maritiem Land is dan ook goed nieuws.

Samen sterker

Zoals gezegd zullen we in 2019 gezamenlijk moeten optrekken om te zorgen dat de Green Deal, waarvan het voornemen is deze in het voorjaar te tekenen, niet alleen ambitieus is, maar ook de juiste incentives en prikkels bevat binnen een gelijk speelveld. Dit is nodig om qua verduurzaming binnen het cluster een versnelling te kunnen inzetten, zodat Nederland koploper kan worden in het toepassen van duurzame oplossingen, zonder onze (internationale) concurrentiepositie te verliezen. Daarbij is de rol van de overheid als *launching customer* onmisbaar, bijvoorbeeld bij vervangingsprojecten voor de Rijksrederij en de Koninklijke Marine of bij de aanbesteding van windmolenparken.

De Rijksoverheid kan ervoor zorgen dat er een extra stimulans komt voor schonere en veiligere schepen binnen een Europees of zelfs mondiaal speelveld, waarin voor iedereen dezelfde regels gelden. Als cluster werken we op alle fronten hard mee aan het transitieproces naar verduurzaming. Niet alleen door de bouw en het onderhoud van offshore-windmolenparken, maar ook door zelf met steeds schonere en veiligere schepen te gaan werken. Tegelijkertijd moeten we zorgen dat de fossiele brandstoffen die nog steeds benodigd zijn, op een goede en veilige manier worden gewonnen. Olie en gas blijven voorsnog noodzakelijk om onze economie draaiende te houden, voor een groot deel van onze export en dus voor onze inkomsten. Bovendien kunnen zogeheten "renewables" (nog) niet volledig in onze energiebehoefte voorzien.

Ons imago

We zijn druk bezig een gezamenlijke arbeidsmarktbranding strategie te creëren en vinden het belangrijk dat alle partijen binnen het cluster zich hierbij aansluiten. Alleen met een gezamenlijke aanpak kunnen we als maritiem cluster iets betekenen in de harde strijd om jong talent. De concurrentie met '*werken in de bouw*' of '*werken in de zorg*' is stevig en

een versnipperde benadering van de arbeidsmarkt helpt ons niet. Het maritieme cluster zal een breed gedragen, herkenbaar en aansprekend eigen imago moeten hebben om duidelijk te maken waar het cluster voor staat en wat het aan werkgelegenheid te bieden heeft. Geen korte campagne, maar een strategie die levensloop bestendig is.

Het maritieme cluster staat voor Hollands Glorie – het beste van Nederland. Daar mogen we best trots op zijn. Als cluster zijn we veelal nuchter en huldigen we het motto “doe maar gewoon dan doe je gek genoeg”. Toch nodigen we u het komende jaar uit om met ons iets minder bescheiden te zijn en de rol van het cluster voor de Nederlandse economie uit te vergroten. Want zonder het maritieme cluster geen import van consumentengoederen of grondstoffen voor onze maakindustrie, geen bescherming van onze handelsroutes, geen export en geen aanleg van windmolenparken op zee. Daarnaast dragen we bij aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. High tech, hands on!

Rob Verkerk
Voorzitter Nederland Maritiem Land

Arjen Uytendaal
Managing Director Nederland Maritiem Land

Over Nederland Maritiem Land

De stichting Nederland Maritiem Land (NML) bestaat uit een Algemeen Bestuur van maritieme branchevoorzitters en CEO's die werkzaam zijn in de Nederlandse maritieme sectoren; van zeevaart, visserij, de Koninklijke Marine tot naast vele anderen de offshore, havens, scheepsbouw, toeleveranciers, binnenvaart. In samenwerking met inhoudelijk specialisten geeft NML in een drietal councils de gezamenlijke invulling aan de maritieme thema's innovatie, internationale handel en human capital. Het Algemeen Bestuur en de Councils worden daarbij ondersteund door het NML-bureau. Dit in Rotterdam gevestigde bureau is naast de inhoudelijke ondersteuning en begeleiding van het Bestuur en de Councils, ook verantwoordelijk voor de exposure van de aangesloten branches met de organisatie van collectieve activiteiten, evenement en (arbeidsmarkt)communicatie. Tot slot is het NML-bureau vanuit de sector zowel aanspreekpunt en coördinator van de kabinetbrede Maritieme Strategie.